USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Michala Bobka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **T. H. A. A.**, zast. Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem nám. 28. října 1898/9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2021, č. j. OAM-911/ZA-ZA12-P05-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 11. 2022, č. j. 32 Az 25/2021-42,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví označenému rozsudku Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2021, č. j. OAM-911/ZA-ZA12-P05-2019. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se stěžovateli neuděluje.

[2] V kasační stížnosti a jejím doplnění stěžovatel namítá, že žalovaný neobstaral dostatečně adresné zprávy o zemi původu, aby zjistil skutkový stav, o kterém nejsou pochybnosti. Žalovaný měl shromáždit pouze obecné informace o zemi původu, aniž by posuzoval, jaká je skutečná bezpečnostní situace a jak státní orgány v zemi původu skutečně fungují, pokud jde o poskytování ochrany proti újmě hrozící ze strany soukromých osob. Vzhledem k nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu mají být poté závěry žalovaného a krajského soudu ohledně neexistence pronásledování či nebezpečí vážné újmy v zemi původu předčasné. Stěžovatel konečně vytkl, že správní orgány ani krajský soud se nezabývaly tím, zda útoky, kterým stěžovatel v zemi původu čelil, nedosahují požadované intenzity alespoň společně (tj. zda nejde o pronásledování na kumulativním základě), a to s ohledem na riziko opakování v budoucnu.

[3] Nejvyšší správní soud se po konstatování přípustnosti kasační stížnosti zabýval její přijatelností ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem

podstatně převyšuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[4] Podstatný přesah zájmů stěžovatele Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (k uplatnitelnosti tam vyslovených názorů na současnou právní úpravu srov. např. rozsudek NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Podstatný přesah bude dán pouze v případech, kdy se kasační stížnost (1) týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu anebo (2) právních otázek řešených dosavadní judikaturou rozdílně. Podstatný přesah zájmů stěžovatele bude dán (3) rovněž v případě potřeby učinit odklon od ustálené judikatury. Konečně bude kasační stížnost přijatelná (4) tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Takovým pochybením jsou především případy, kdy krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě *hrubě* pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zároveň však platí, že Nejvyšší správní soud není v rámci hodnocení přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak *výrazné intenzity*, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. V rámci posouzení přijatelnosti také z povahy věci není místo pro plnohodnotný věcný přezkum napadeného rozhodnutí, tudíž se v uvedené souvislosti Nejvyšší správní soud omezuje na případy *zjevných* pochybení krajského soudu.

[5] Žádný z těchto případů není dán. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[6] K otázce posuzování situace v zemi původu již existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu. Z ní plyne, že pro účely posouzení obav z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu má být zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti. To znamená, že tato možnost musí být *reálná*, nikoliv pouze hypotetická (viz např. rozsudky ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, a ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112). Podobné závěry platí i pro hodnocení existence důvodných obav ohledně hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy ve státě původu, jež je předpokladem udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. V tomto případě se musí jednat o „*reálné nebezpečí*“, jímž judikatura rozumí to, že ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. Test reálného nebezpečí je přitom vůči žadateli o něco přísnější než test přiměřené pravděpodobnosti podle § 12 zákona o azylu, nejde však stále o standard „*praktické jistoty*“ (viz např. rozsudky ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, či ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70).

[7] U hodnocení informací o zemi původu judikatura Nejvyššího správního soudu zdůrazňuje požadavek na jejich věrohodnost, objektivnost, přesnost a aktuálnost (např. rozsudky ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, či ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Zastaralost zpráv však nelze posuzovat pouze na základě faktu, že od vypracování anebo vydání informace uplynul určitý čas. Zastaralá je taková zpráva, která obsahuje informace, které již nejsou aktuální v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím, neboť situace,

kterou zpráva popisuje, je již zcela jiná (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016-55, č. 3714/2018 Sb. NSS, či rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, čj. 6 Azs 109/2019-74). Vždy však platí, že správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí ze žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně. Nepřísluší mu tak domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k nim činit příslušná skutková zjištění (rozsudek ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 22/2003, či usnesení ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018-60). Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je právě samotný žadatel (srov. např. usnesení ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013 - 38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Je to totiž sám žadatel o mezinárodní ochranu, který nejlépe ví, z jakých důvodů opustil zemi původu, zda byl pronásledován a z jakých důvodů (rozsudek ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86).

[8] Pokud jde o samotnou situaci v zemi původu, podle judikatury správních soudů platí, že problematická situace v oblasti demokracie či dodržování lidských práv v určité zemi neznamená, že kterýkoli její občan je tomuto negativnímu vlivu přímo či zprostředkovaně vystaven (rozsudek ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004-79). Azylově relevantním důvodem nejsou bez dalšího ani obavy před vyhrožováním či násilím ze strany soukromých osob v zemi původu (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004). Pronásledování i vážná újma sice mohou hrozit jak ze strany státu, tak ze strany nestátních původců – soukromých osob; v takovém případě však cizinec musí hrozbu újmy ze strany soukromých osob tvrdit *hodnověrným*, především *dostatečně konkrétním způsobem* (srov. např. rozsudek NSS ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30) a prokázat, že se bez úspěchu *pokusil využít ochrany* ve státě původu, respektive že stát původu cizince není schopen nebo ochoten poskytnout před pronásledováním nebo vážnou újmou ochranu, tj. neučinil či neučiní přiměřené kroky k jejich zabránění (srov. např. rozsudky NSS ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62, či ze dne 26. 10. 2007, č. j. 2 Azs 66/2007-79).

[9] K řešení všech otázek nastolených stěžovatelem v kasační stížnosti tedy existuje ustálená judikatura. Nejvyšší správní soud neshledal tuto judikaturu rozpornou. Rovněž necítí potřebu se od ní odchýlit. Nedospěl ani k závěru, že by se krajský soud v napadeném rozsudku dopustil *zjevného* pochybení, které by mělo *zásadní* dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Rozhodnutí žalovaného a krajského soudu má oporu ve správním a soudním spise a reflektuje závěry citované judikatury. Ze spisového materiálu je zřejmé, že žalovaný shromáždil a zohlednil podklady o stavu v zemi původu stěžovatele, které byly dostatečně aktuální a adresné k posouzení žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu. Ačkoli situace na území Palestiny není zcela bezproblémová, krajský soud vysvětlil, proč pro stěžovatele neznamená nebezpečí vážné újmy. Nejvyšší správní soud neshledal zjevné pochybení ani v tom, že by se žalovaný a krajský soud výslovně nezabývali pronásledováním na kumulativním základě. Z napadeného rozhodnutí a rozsudku krajského soudu je naopak zřejmé, že jak správní orgán, tak krajský soud ve svých rozhodnutích na skutečnosti uplatněné a námitky vznesené stěžovatelem ve správním a soudním řízení velice podrobně reagovaly a jeho situací se zabývaly. Nelze navíc opomenout ani vyjádření stěžovatele o přicestování na území za účelem výkonu práce lékaře, uvedená při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu a dále v řízení před soudem, která podle názoru Nejvyššího správního soudu vypovídají primárně o jeho snaze

zde legalizovat svůj pobyt. K tomu však slouží instituty zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, nikoli mezinárodní ochrana.

[10] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto ji odmítl pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[11] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 120 ve spojení s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III.4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. května 2023

JUDr. Radan Malík
předseda senátu